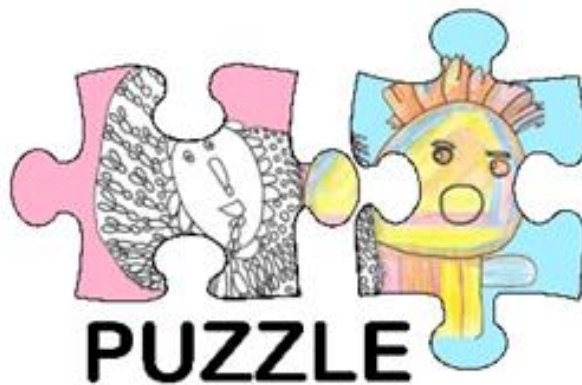


Puzzle. Rozwijanie formatów łatwych w zrozumieniu dla osób niepełnosprawnych



Easy-to-Read

Dokument napisany przez Ulla Bohman – MTM, Sweden

(Członek PUZZLE konsorcjum)

2015-1-EL01-KA204-014123

Erasmus+ KA2 – Kooperacja na rzecz innowacji I wymiany dobrych praktyk

WSTĘP

Materiał edukacyjny Easy-to-read został wykonany pod projektem Erasmus Puzzle - Rozwijanie formatów łatwych w zrozumieniu dla osób niepełnosprawnych. Jest to część rezultatu pracy intelektualnej Materiały edukacyjne i skupia się na tym w jaki sposób implementować metodologię easy to read podczas pisania tekstów które osoby niepełnosprawne mogą łatwo przeczytać i zrozumieć.

Materiał ma posłużyć profesjonalistą, pracującym nad informacjami dla osób niepełnosprawnych, Materiały zostaną przetłumaczone na język Grecki, Polski i Litewski w ramach projektu Puzzle. Materiał został zaprezentowany w wersji PDF tak aby zachować format reprezentujący metodologię Easy-to-read.

Informacja w formie Easy to read jest to informacja, posiadająca przejrzystą i czystą strukturę. Tekst jest napisany z wykorzystaniem pospolitych słów. Zdania są krótkie i proste w czytaniu i zrozumieniu. Tekst jest zaprezentowany w lekkiej formie, w postaci krótkich linii i z wykorzystaniem zdjęć, które pomagają czytającemu w zrozumieniu zawartości.

Aby informacje uczynić łatwo dostępną dla osób niepełnosprawnych, bardzo ważnym jest użycie zróżnicowanych formatów. Język Easy-to-read to jeden format, który powinien zostać wymieszany z różnymi formami multimedialnymi w celu wzmocnienia dostępności.

To, co jest łatwo dostępne dla jednej osoby, nie musi być takie dla innej. Najłatwiejszym sposobem sprawdzenia w jaki sposób przedstawić informację aby była czytelna dla danej grupy, jest włączenie tej grupy w proces jej tworzenia.

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
Czym jest Easy-to-Read?	5
Dostępne informacje - prawa człowieka	5
Trudności dla czytelnika - wyzwania dla pisarza	6
Zawartość	7
Skoncentrowanie na odbiorcy	7
Priorytet informacji	8
Język	10
Częste Słowa - Słowa, Które widzisz codziennie	11
Synonimy	12
Słowa z podwójnym znaczeniem	12
Unikaj ekspresji	13
Skróty	13
Bądź konkretny – bądź dokładny	14
Aktywna wypowiedź	14
Jasny nadawca – odbiorca (my-wy)	15
Liczby	15
Informujące nagłówki pomagają odbiorcy	17
Układ	18
Jasny i Przejrzysty	18
Odstępy między liniami	18
Ręczne podziały wiersza	18
Wyraźne tabele i pionowe linie pomiędzy kolumnami	19
Typografia	21
Zdjęcia	23
Piktogram i wykorzystanie zdjęć	25
O tekstach łatwych w czytaniu w internecie	27
Internet i umiejętność czytania	27
Odnajdywanie informacji w internecie	28
Struktura i nawigacja równie ważne	28
Tekst w internecie	29
Układ i ilustracje w internecie	29

Lista kontrolna podczas pisania tekstów łatwych do odczytania.....	33
Zawartość	33
Język.....	33

CZYM JEST EASY-TO-READ?

Easy to Read jest sposobem na dostosowanie treści, języka, prezentacji i zdjęć dla grupy docelowej, która ma trudności z zapoznaniem się z informacjami.

Aby wyprodukować informacje łatwe do odczytania, trzeba mieć wiedza o osobach niepełnosprawnych będących odbiorcami lub mających pewne trudności.

Składniki informacji łatwej w zrozumieniu:

- Krótki tekst
- Koncentracja na rzeczach najważniejszych
- Przepływ logiczny / Struktura
- Proste i konkretne słowa
- Prosta struktura zdania
- Prosty układ
- Czytelny typ
- Zdjęcia wspomagające tekst

Dostępne informacje - prawa człowieka

Człowiek ma prawo dostępu do informacji. Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych stanowi równość i brak dyskryminacji, niezależnie czy dana osoba jest niepełnosprawna czy nie. Każdy człowiek ma prawo do uczestniczenia w społeczeństwie aby być w stanie brać udział konieczne są informacje.

Znajdź - Czytaj – Zrozum

Dostępna informacja jest informacją, która jest łatwa do znalezienia, przeczytania i zrozumienia. Pierwszą przeszkodą dla osoby z trudnościami w czytaniu jest znalezienie informacji. Często czytelnik nie wie że dana informacja istnieje i nawet jej nie szuka. Niech czytelnik wie, jakie informacje można znaleźć i należy poprowadzić czytelnika, w jaki sposób znaleźć te informacje. Gdy informacja została już znaleziona, musi być ona również łatwa do odczytania. Oznacza to, że prezentacja, układ i struktura muszą być przejrzyste i łatwy do uchwycenia. Czytelnik musi łatwo zrozumieć gdzie zaczyna i



kończy się tekst. Typ tekstu i czcionki muszą być łatwe w odczytaniu i wreszcie, treść musi być łatwe w zrozumieniu, napisana łatwym do odczytania językiem.

Trudności dla czytelnika - wyzwania dla pisarza

Osoby z niepełnosprawnością intelektualną często napotykają duże trudności ze zrozumieniem pisemnych informacji. Wiele z tych osób nie potrafi czytać w pełni i może zrozumieć jedynie informacje mówione. Albo może być w stanie odczytać jedynie wydrukowane informacje ze zdjęciami lub symbolami.

Wielu czytelników posiada poniższe trudności:

- Czytanie bardzo powoli, powoduje szybkie znudzenie
- Może skoncentrować się tylko na krótki czas
- Nie potrafi zrozumieć całościowego sensu tekstu
- Nie potrafi wyłapać co jest ważne w tekście
- Może nie być zainteresowany czytaniem
- Niepewność techniki czytania - od czego zacząć
- Ograniczona znajomość słownictwa i społeczeństwa
- Trudności w zrozumieniu

Musisz mieć to w pamięci podczas produkowania informacji w formie Easy-to-read. Musisz zebrać wszystkie te trudności gdy pracujesz nad tekstem, językiem, układem i zdjęciami tak aby wyprodukować informację, która będzie łatwa w czytaniu i zrozumieniu.

- **Zawartość**
- **Język**
- **Układ/Schemat**
- **Zdjęcia/Ilustracje**

➔ Osoba niepełnosprawna

ZAWARTOŚĆ

Kto jest odbiorcą?

O czym chcesz poinformować odbiorcę?

Dlaczego chcesz o tym powiedzieć swojemu odbiorcy?

Jaki jest aktualny stan wiedzy Twojego odbiorcy?

Czy Twój odbiorca jest tym zainteresowany?

Kiedy Twój odbiorca otrzyma tę informację?

W jaki sposób Twój odbiorca otrzyma tę informację?

Te pytania są ważne do sprawdzenia przed rozpoczęciem produkcji informacji w formie Easy to Read. Odpowiedzi te nakierują Ciebie co powinno zostać zawarte w tekście a co nie.

Skoncentrowanie na odbiorcy

Tekst bardzo często musi zawierać tło informacji jakie może brakować odbiorcy tak samo jak wytłumaczenie zawartości i poszczególnych słów

Przydatnym podejściem do tekstu jest:

Czytelnik powinien uzyskać wszystkie informacje w taki sposób, że on lub ona powinna zrozumieć tekst z samego tekstu.

Czasami wystarczy po prostu dodać wyjaśniający słowo.

Przykład

"W Afrykańskim kraju Burkina Faso ..."

Kiedy i jak?

Timing i kanał ma dla informacji również wpływ na zawartość. Jeśli jest to informacja o zamku i stoisz obok zamku podczas czytania o tym, treść może być różna w porównaniu do sytuacji jeśli czytasz o zamku w domu. Twoje ramy odniesienia będą różne.

Jeśli informacja jest nowa dla czytelnika należy pomóc czytelnikowi w zrozumieniu kontekstu. Jeśli informacje podsumowują lub dają bardziej szczegółowe informacje na temat czegoś, co było tematem jakiegoś spotkania, treść będzie inna.

Priorytet informacji

Jeśli masz niewielkie umiejętności czytania, może zająć dużo czasu, aby przeczytać nawet krótki akapit, i będzie stanowić to zarówno wysiłek intelektualny a także wysiłek fizyczny. Łatwy do odczytania tekst powinien być tak krótki, jak to możliwe bez straty zawartości. Pomóż swojemu czytelnikowi zrozumieć, co jest ważne starannie wybierając treść, strukturę informacji i zaczynając od najbardziej istotnych informacji.

Przykład

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Życie rodzinne i osobista uczciwość

Państwa powinny promować pełne uczestnictwo uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu rodzinnym. Kraje powinny zachęcać do prawa do integralności osobistej i upewnić się, że przepisy nie dyskryminują osób mających niepełnosprawności w odniesieniu do stosunków seksualnych, małżeństwa i rodzicielstwa.

Co jest kluczową Informacją zawartą w tym artykule dla czytelnika?

Osoby niepełnosprawne mają prawo do życia rodzinnego.

lub

Osoby niepełnosprawne mają prawo do prywatnego życia.

lub

Przepisy prawne nie powinny traktować osób niepełnosprawnych inaczej od innych w sprawach seksu, małżeństwa czy rodzicielstwa.

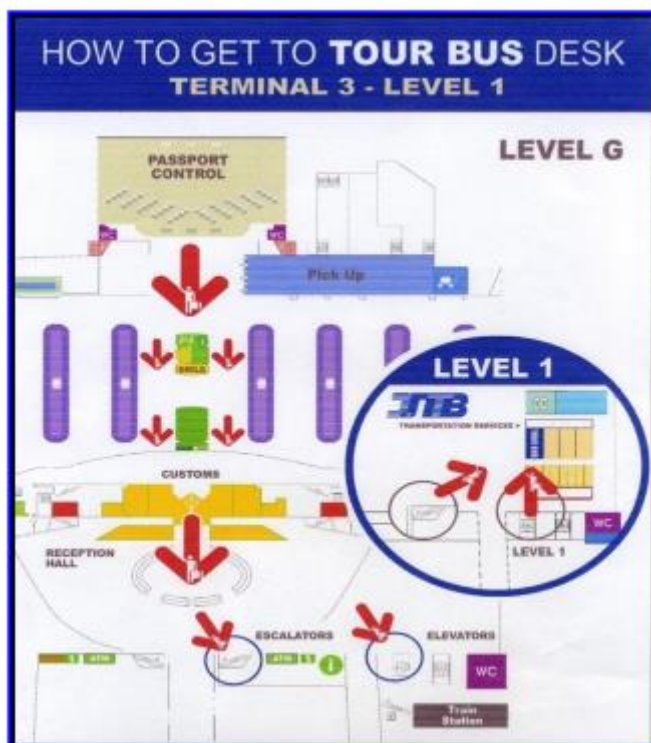
lub

Państwo powinno dawać wsparcie osobom niepełnosprawnym aby mogli żyć życiem rodzinnym.

lub

Chcesz wykonać wersję łatwą w czytaniu całej zawartości artykułu?

Są to decyzje jakie autor musi podjąć.



Ta mapa przedstawiająca jak znaleźć biuro informacji turystycznej autobusu na Ben Gurion na Lotnisku w Tel Awiwie jest dobrym

przykładem informacji nie koncentrującej się na tym, co jest istotne dla czytelnika.

Mapa powinna rozpoczynać się od Reception Hall, ponieważ tam rzeczywiście można zacząć szukać Desk Tour Bus. Co najmniej 50% informacji na tej mapie nie ma znaczenia.

Nadawaj priorytety informacją i zawsze zostaw informację z kim się skontaktować, jeśli czytelnik ma pytania lub potrzebuje więcej informacji.

Checklista autora

- *Jakie trudności ma mój czytelnik?*
- *Czy wybrałem treści, które są istotne dla mojego czytelnika?*
- *Czy mogę uczynić moje informacje krótsze?*
- *Czy tekst rozpoczyna się od najważniejszych Informacji?*

JĘZYK

Tekst łatwy w czytaniu powinien mieć zarówno konkretną treść, Jak również konkretny język.

Charakterystyka łatwego w czytaniu języka:

- Pospolite Słowa
- Użyj Tego samego Słowa, Nie należy dodawać synonimów
- Unikaj słów z podwójnym znaczeniem
- Unikaj wyrażień
- Badz ostrożny w używaniu skrótów
- zrób to konkretnie
- Aktywny Głos
- Jasny przekaz nadawca - odbiorca (my - ty)
- Informacyjne nagłówki
- Liczby

Częste Słowa - Słowa, Które widzisz codziennie

Łatwe do zrozumienia słowo nie musi być krótkie ani łatwe w wymowie. Słowa do których nie jesteśmy przyzwyczajeni, nie widzimy ich zbyt często w tekstach, są to trudne słowa. W tekstach łatwych do zrozumienia należy zawsze używać pospolitych słów.



Znak Powyżej jest wykorzystywany w toalecie na lotnisku w Szwecji. Zamiast niego powinien zostać wykorzystany bardziej pospolity i znany obraz

Czasem trzeba użyć trudnego i niezwykłego wyrazu. Gdy wyjaśnimy słowo po wprowadzeniu go do tekstu, można je dalej użyć. Czasami trzeba dodać zdanie lub dwa z wyjaśnieniem.

Przykład

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych mówi, że każdy ma takie same prawa. [Konwencja jest umową, którą kraje członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych pisali razem.](#)

Czasami można wyjaśnić nietypowe słowo używając techniki przedstawionej w poprzednim rozdziale.

- Owce mogą dostać choroby niebieskiego języka.
- W kraju Burkina Faso ...
- W afrykańskim kraju Burkina Faso ...

Trudne

Licznie
Zaniechać
Nieskazitelný
Posiłek
Nowicjusz
Oczywiste

Łatwiejsze

Często
Poddać się
Perfekcyjny
Śniadanie, obiad, kolacja
Amator
Proste

Synonimy

W szkole prawdopodobnie dowiedziałeś się, że nie powinno się powtarzać tego samego słowa kilka razy w tekście, lecz należy użyć zamiast nich ich synonimów. W łatwych do czytania tekstach jest odwrotnie. Należy powtórzyć to samo słowo, aby pomóc czytelnikowi w interpretacji tekstu.

Przykład

John ma psa. Futrzany przyjaciel podąży za nim, gdziekolwiek idzie. Biggles uwielbia być głaskany na brzuchu i jeść słodycze. Czworonożny drań ma 10 lat, ale nadal zachowuje się jak szczeniak.

Czytelnik może to interpretować tak, że istnieją cztery różne zwierzęta w tekście. Poniższa wersja jest łatwiejsza do zrozumienia.

John ma psa. Pies nazywa się Biggles. Biggles podąży za Johnem dokądkolwiek on idzie. Biggles uwielbia być głaskany na brzuchu i jeść słodycze. Pies ma 10 lat teraz, ale nadal zachowuje się jak szczeniak.

Checklista autora

- *Czy użyłem popularnych słów w tekście?*
- *Czy użyłem słów które powinienem wytłumaczyć?]*
- *Czy użyłem synonimów zamiast powtarzania tych samych słów?*

Słowa z podwójnym znaczeniem

W języku angielskim widnieje kilka słów, które posiadają podwójne znaczenia. W tekstach w formie easy to read należy unikać takich słów.



Unikaj ekspresji

Ekspresje, metafory powinny być unikane podczas pisania tekstów w formie easy-to-read. Wielu odbiorców może interpretować metafory literacko. Wyrażenie „I'm just pulling your leg” nie ma niczego wspólnego z nogą, oznacza to, że Tobie dokuczam

Z metaforami istnieje jeszcze ryzyko, że odbiorca i czytelnik nie będą dzielić ze sobą ramy odniesienia, która zależy od wieku, płci, podłoża kulturalnego itp. Ryzyko błędu w komunikacji jest bardzo wysokie.

Przykład

- Nie owijaj w bawełnę!
= Przejdź do sedna – pomiń detale
- Bułka z masłem!
= Praca lub inna czynność, która jest bardzo prosta
- Nie oceniaj książki po okładce!
= Nie oceniaj niczego po tym jak wygląda z zewnątrz

Skróty

"PM spotyka MP w celu dyskusji o UE"

W celu zrozumienia powyższego zdania potrzeba jest duża wiedza. Musisz zrozumieć, że PM, MP i UE są skrótami innych słów i trzeba wiedzieć, jakie to słowa.

W tekstach łatwych do odczytania należy stosować skróty tylko, jeśli są one bardziej popularne niż pełne sformułowania. UE może być łatwiejsze w zrozumieniu niż Unia Europejska.

Przykład

PM spotyka MP w celu dyskusji o UE =

- Premier spotyka się z członkami Parlamentu by porozmawiać o UE.
- Premier David Cameron dyskutuje z członkami brytyjskiego parlamentu, czy Wielka Brytania powinna pozostać lub opuścić UE.



Bądź konkretny – bądź dokładny

Często używamy streszczeń lub konceptów ogólnych, które zawierają wiele specyficznych znaczeń. Słowa takie jak kultura, środowisko, komunikacja i zdrowie, są słowami powszechnymi lecz abstrakcyjnymi. Na przykład słowo „komunikacja” może być interpretowana jako sposób rozmowy z kimś tak samo jak system transportowy czy wiadomość e-mail.

W tekstach łatwych w czytaniu staramy się unikać tego typu ogólników. Jeśli chcesz użyć słowa komunikacja, bądź pewien, że pomożesz odbiorcy zrozumieć o jakim typie komunikacji piszesz.

Przykład

Komunikacja w Sztokholmie jest bardzo zła. Autobusy miejskie są bardzo często opóźnione

Checklista autora

- *Czy użyłem słów z podwójnym znaczeniem?*
- *Czy użyłem wyrażień lub metafor*
- *Czy używałem skrótów*
- *Czy użyłem abstrakcyjnych słów, które wymagają wykorzystania przykładów?*

Aktywna wypowiedź

Pisanie tekstu z wykorzystaniem aktywnej wypowiedzi oznacza, że jasnym jest, kto coś robi lub zrobił. W pasywnej wypowiedzi piszemy co jest wykonywane, lub co zostało wykonane. Pasywna wypowiedź nie zawiera informacji kto. Zdanie napisane w sposób pasywny nie uwzględnia osoby.

Redagowanie tekstów w aktywnej formie pozwala odbiorcy łatwiej zrozumieć jego zawartość.

Przykład

Pasywny: Bilet został odbity w autobusie.



Aktywny: Kierowca autobusu odbije Twój bilet
Lub
Powinieneś odbić bilet w maszynie w autobusie.

Jak widać, należy znać szczegóły przekazywanej informacji aby móc napisać tekst w formie aktywnej.

Jasny nadawca - odbiorca (my-wy)

Jeśli oprócz wykorzystania aktywnej wypowiedzi uwzględnisz również bezpośrednio odwołanie, Twój tekst będzie dużo łatwiejszy w zrozumieniu.

Przykład

My zapraszamy Ciebie na imprezę w niedzielę.

Lub

My chcemy abyś przyszedł na naszą imprezę w niedzielę.

Zamiast:

Zaproszenie na imprezę.

Liczby

Istnieje kilka różnych problemów z liczbami w tekstach. Duże liczby z wieloma znakami są trudne do przeczytania. Znaczenie liczb jest często trudne do zinterpretowania

W związku z tym musisz spytać siebie:

- Co chcę powiedzieć poprzez liczby
- Czy konkretna liczba jest ważna, czy może ważnym jest fakt wzrostu/zmniejszenia wartości? Czy coś stało się lepsze/gorsze?

A oto w jaki sposób można zapisać liczby w sposób łatwy do czytania:

1-12	poprzez słowa (jeden...) lub cyfry w zależności od tego doczego odbiorca jest przyzwyczajony
13-99	poprzez cyfry
100, 200	sto, dwieście
1000, 2000	tysiąc, dwa tysiące
20 000	20 tysięcy
20 000 000	20 milionów

Nasz budżet wzrósł w tym roku

Mamy więcej pieniędzy do wykorzystania w tym roku

Dinozaur T Rex miał 20 metrów długości

Dinozaur T Rex był długi jak autobus

Bilet na autobus kosztuje 40 koron

Bilet na autobus kosztuje tyle samo co 2 lody.

Zdania – proste i poprawne

Zachowaj łatwą strukturę zdań. Unikaj długich zdań. Lepszym jest napisanie 2 krótkich zdań zamiast 1 długiego.

Jedna myśl lub informacja na jedno zdanie

Upewnij się, że przeliterowałeś wszystkie słowa w prawidłowy sposób. Osoba z trudnościami w czytaniu może nie zrozumieć słowa, które zostanie nieprawidłowo zapisane.

Informujące nagłówki pomagają odbiorcy

Nagłówki pomagają czytelnikowi w prawidłowym zrozumieniu struktury tekstu. Informujące nagłówki pomagają odbiorcy zrozumieć o czym jest dany paragraf tekstu. Pomaga to w prawidłowej interpretacji tekstu.

W związku z tym bardzo ważnym jest używanie informujących nagłówków w tekstach łatwych do zrozumienia. W gazetach nagłówki bardzo często zawierają metafory lub grę słów. Tego typu nagłówki nie są pomocne dla osób z trudnościami w czytaniu

Przykład

Elton wziął Davida do ołtarza

Muzyk Elton John bierze ślub

Orzeł wylądował

Rakieta wylądowała na księżycu

Tiger znów włożył kule w niewłaściwe miejsce

Gracz Golfowy Tiger Woods po raz kolejny zdradził żonę

Checklista autora

- *Czy użyłem aktywnego głosu w tekście?*
- *Czy jasnym jest kto jest nadawcą i odbiorcą?*
- *Czy zawarłem liczby w tekście? Czy są one ważne?*
- *Czy zachowałem zdania przejrzyste i krótkie?*
- *Czy zachowana została formuła 1 informacji na 1 zdanie?*

UKŁAD

Układ tekstu łatwego w czytaniu powinien być:

- Jasny i przejrzysty
- Zawierać odstępy między liniami
- Zawierać ręczne podziały wiersza
- Zawierać wyraźne tabelki i pionowe linie pomiędzy kolumnami
- Typografia

Jasny i Przejrzysty

Ważnym jest aby format i układ zostały dobrze przemyślane. Dla czytelnika łatwiej jest uzyskać informację z tekstu jeśli tekst i zdjęcia zaprezentowane zostaną w tak prosty sposób i z taką ilością przestrzeni jak to tylko możliwe. Nie unikaj pustych przestrzeni na stronach. Umysł koncentruje się na jednej rzeczy w jednym momencie

Odstępy między liniami

Upewnij się, że Twój tekst ma odpowiednie przerwy pomiędzy liniami. Rekomendujemy używanie odstępów na poziomie 1,5 wiersza. Pojedynczy odstęp, jaki został wykorzystany w tym tekście jest zbyt gęsty w tekstach łatwych w czytaniu.

Ręczne podziały wiersza

Wielu odbiorców posiada trudności w rejestrowaniu przerw i czytaniu długich linii. W związku z tym teksty łatwe w czytaniu bardzo często pisane są z wykonaniem końca linii po każdym zdaniu. Nowa linia zaczyna się w naturalny sposób razem ze zdaniem i zawsze po pełnym zatrzymaniu. Czytelnik może w takim przypadku zrobić pauzę w dogodnym dla siebie momencie. Aby sprawdzić czy końce linii są poprawnie umieszczone, przeczytaj tekst na głos. Jeśli naturalna jest pauza przy przejściu między liniami, wtedy przerwy zostały



prawidłowo dobrane. Oto w jaki sposób wyglądał by w/w tekst gdyby był wykonany w formie łatwej w czytaniu.

Wielu odbiorców posiada trudności
w rejestrowaniu przerw i czytaniu długich linii.
W związku z tym teksty łatwe w czytaniu
bardzo często pisane są
z wykonaniem końca linii po każdym zdaniu.
Nowa linia zaczyna się w naturalny sposób
razem ze zdaniem
i zawsze po pełnym zatrzymaniu.
Czytelnik może w takim przypadku zrobić pauzę
w dogodnym dla siebie momencie.

Zarządzanie liniami pozwala na utrzymanie lekkiej i przejrzystej formy tekstu. Dla czytelnika tekst nie wygląda skomplikowanie ani masywnie. Tekst sprawia wrażenie łatwego i możliwego do przeczytania.

Sugerujemy aby w tekście łatwym w czytaniu utrzymywać 50-55 znaków na linię. Jako znaki uważamy każdą literę oraz przerwy pomiędzy słowami. Czytanie bardzo długich linii jest równie trudne jak czytanie długich zdań.

Wyraźne tabele i pionowe linie pomiędzy kolumnami

Tekst łatwy w czytaniu powinien zostać zaprezentowany w postaci jednego pola tekstowego na stronie. Czasami jednak konieczne jest zaprezentowanie tekstu w kolumnach. Jeśli tak jest, to upewnij się, że jest wystarczająca ilość miejsca pomiędzy kolumnami. Linia pomiędzy kolumnami pomoże czytelnikowi łatwiej zrozumieć strukturę tekstu.

Jeśli na jednej stronie zawarte zostaną różne informacje, warto skorzystać z wyraźnych tabel.



Przykład

Internetowa wersja gazety 8 Sidor w formie tekstu łatwego w czytaniu wykorzystuje tabelkę wizualną dla umieszczenia menu z prawej strony strony



Sposób w jaki w tym tekście zapisywane są Checklisty autora, również jest przykładem wykorzystania tabel w przekazie informacji.

Checklista autora

- *Czy wygląd jest łatwy i przejrzysty?*
- *Czy łatwo jest zobaczyć gdzie tekst się zaczyna i kończy?*
- *Czy pomiędzy liniami zostały uwzględnione odpowiednie przerwy?*
- *Czy linie mają 50-55 znaków?*
- *Czy linie kończą się w prawidłowy sposób? Czy łatwo jest głośno przeczytać tekst?*

Typografia

Badania pokazują, że nie ma jednej uniwersalnej czcionki przeznaczonej do tekstów łatwych w czytaniu. Czcionki których używamy, to te najbardziej popularne które odbieramy jako łatwe w przeczytaniu. Nie próbuj więc być oryginalny i kreatywny przy wyborze czcionki, ponieważ tekst finalnie będzie trudny w czytaniu.

NIE PRÓBUJ WIĘC BYĆ ORYGINALNY I KREATYWNY PRZY WYBORZE CZCIONKI, PONIEWAŻ TEKST FINALNIE BĘDZIE TRUDNY W CZYTANIU.

Nie próbuj więc być oryginalny i kreatywny przy wyborze czcionki, ponieważ tekst finalnie będzie trudny w czytaniu.

Nie próbuj więc być oryginalny i kreatywny przy wyborze czcionki, ponieważ tekst finalnie będzie trudny w czytaniu.


Rozmiar czcionki również ma znaczenie. Ten tekst zapisany został czcionką Calibri o rozmiarze 12pt. W zależności od czcionki nie wybieraj znaków niższych niż 12-14pt.

Pisanie tekstu czcionką zapisaną DUŻYMI LITERAMI lub *kursywą* również powoduje trudności w czytaniu.

Prezentacja ma ogromny wpływ na to czy będziemy odbierać tekst jako łatwy w czytaniu czy nie. Jeśli tekst będzie wyglądać na trudny możesz nawet nie podjąć próby przeczytania go.

Poniższe możesz zobaczyć oryginalną wersję i wersję w tekście łatwym w czytaniu Europejskiej konwencji praw kobiet w Szwecji. Która z nich bardziej zachęca do przeczytania?



<p><i>Mänskliga rättigheter – kvinnors rättigheter</i></p> <p>När FN antog den allmänna Deklarationen om de mänskliga rättigheterna 1948, gällde dessa naturligtvis kvinnor i lika hög grad som män. I Artikel 2 stadgas att »envar är berättigad till alla de fri- och rättigheter, som uttalas i denna förklaring, utan åtskillnad av något slag, såsom ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt».</p> <p>Det stod snart klart att de allmänna mänskliga rättigheterna inte var ett tillräckligt starkt skydd för att skydda kvinnors mänskliga rättigheter och för att undanröja diskriminering av kvinnor. Efter erfarenheter av att kvinnors rättigheter förnekats, begränsats och på många håll helt satts ur spel började FN 1974 att på allvar arbeta för en separat konvention för kvinnors rättigheter. 1979 antogs så Kvinnokonventionen – CEDAW – av FN:s generalförsamling!</p> <p>I mars 1980 godkändes den av Sverige som första land i världen och ratificerades i juli samma år. När tillräckligt många medlemsländer ratificerat Konventionen trädde den slutligen i kraft i september 1981. Idag har 185 av FN:s medlemsstater ratificerat Konventionen. Bland dem som inte ratificerat den kan USA och Somalia nämnas. Många länder har tyvärr omfattande reservationer mot olika delar av Kvinnokonventionen. Reservationerna gäller framförallt kvinnors rättigheter när det gäller reproduktion och arvsrätt. En ratificering av Kvinnokonventionen innebär att landet i fråga måste genomföra förändringar av lagar och regler så att dessa inte strider mot Konventionen. Därefter ska regeringen inom två år avge en rapport till Kvinnokommittén där de redovisar i vilken utsträck-</p>	 <h3>Om FN:s kvinnokonvention</h3> <p>Förenta Nationerna, FN, har bestämt att det ska finnas bestämmelser om mänskliga rättigheter. De mänskliga rättigheterna säger att alla människor är lika mycket värda och att män och kvinnor har samma rättigheter.</p> <p>De mänskliga rättigheterna säger att alla är födda fria och att ingen människa ska bli diskriminerad. Att bli diskriminerad betyder att bli orättvist behandlad.</p> <p>De länder som sagt ja till de mänskliga rättigheterna måste också se till att kvinnor och män har lika rättigheter när det gäller ekonomi, kultur, politik, och när det gäller hur de kan leva sina liv. Kvinnor blir ändå ofta diskriminerade.</p> <p>Därför har FN också gjort en kvinnokonvention med bestämmelser för hur det ska bli slut på diskrimineringen av kvinnor. Det finns 30 bestämmelser i konventionen. 16 bestämmelser handlar om hur länderna ska göra, till exempel bestämma om lagar.</p> <p>Länderna som sagt ja till Kvinnokonventionen har bestämt sig för att göra allt som behövs för att få slut på diskrimineringen. Nu är 185 länder med i Kvinnokonventionen.</p> <p>3</p>
--	---

Checklista autora

- *Czy użyłem powszechnej czcionki?*
- *Czy rozmiar czcionki jest wystarczająco duży?*
- *Czy unikałem dużych liter i kursywy?*
- *Czy prezentacja jest lekka z wystarczającą ilością pustej przestrzeni na stronie?*

ZDJĘCIA

Zdjęcia i ilustracje w informacji łatwej w czytaniu powinny:

- Pomóc czytelnikowi w zrozumieniu
- Wspierać tekst
- Być łatwe w interpretacji

Pomaga to czytelnikowi w zrozumieniu kontekstu tekstu jeśli zostanie on połączony z informacyjnymi ilustracjami. Unikaj ilustracji będących metaforami, tak jak powinieneś unikać ich w tekście.

Tekst o mieszkaniach nie powinien zostać zilustrowany poprzez domek dla ptaków, powinien zostać zilustrowany poprzez dom.



Nie umieszczaj tekstu w obrazie, tekst powinien zawsze zostać przedstawiony na przejrzystym tle.



Upewnij się że pod zdjęciem umieszczasz opis, co dane zdjęcie przedstawia




Przykład z materiałów szkoleniowych wyprodukowanych przez Szwedzką Organizację. Tekst łatwy w czytaniu w formie i układzie łatwym w czytaniu ze zdjęciem, które wspiera zrozumienie tekstu. Zdjęcie posiada opis poniżej.

Zdjęcie kreuje identyfikację i wspomaga w zainteresowaniu czytelnika. Często dobrym pomysłem okazuje się wykorzystanie swojego własnego zdjęcia w celu zbudowania identyfikacji.

Piktogram i wykorzystanie zdjęć

Niektórzy czytelnicy potrzebują wsparcia zdjęć do tekstu w celu zrozumienia informacji. Może to być piktogram, zdjęcie lub inna forma obrazu. Dostępnych jest dużo standardowych symboli które można bezpłatnie pobrać lub kupić je w internecie.

Na stronie internetowej FUB, Szwedzkiego Narodowego Stowarzyszenia dla Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, umieszczone są kombinacje piktogramów ze zdjęciami aby wspomóc teksty w formie łatwej w czytaniu.

 <p>Klippan Västerås om FUB och framtiden</p>	 <p>Nyhet från Klippan</p>
 <p>Nytt album från Come Together</p>	



Innym przykładem zaczerpniętym ze Szwedzkiej Organizacji jest materiał edukacyjny w formie łatwej w czytaniu przy wsparciu obrazów.

Checklista autora

- Czy zdjęcia są łatwe w zrozumieniu?
- Czy zdjęcia wspomagają w zrozumieniu tekstu?
- Czy mogę użyć więcej zdjęć lub symboli?

O TEKSTACH ŁATWYCH W CZYTANIU W INTERNECIE

Pytania, które zawsze powinno się zadać podczas pisania tekstów łatwych w czytaniu są ważniejsze dla informacji prezentowanych w internecie.

- Czy możliwe jest znalezienie danej informacji?
- Czy możliwe jest przeczytanie informacji?
- Czy możliwe jest zrozumienie informacji?

Te trzy pytania są często zapominane podczas projektowania stron internetowych. Użytkownik na którym się skupia, to zorientowany odbiorca bez specjalnych potrzeb, lub osoby zorientowane ze specjalnymi potrzebami technicznymi.

Niektórzy odbiorcy wymagają przeczytania informacji, niektórzy potrzebują zdjęć, prezentacji filmowych, niektórzy wersji z językiem migowym. A ponadto wielu odbiorców z problemami z czytaniem potrzebuje informacji w formie łatwiej w czytaniu.

Internet i umiejętność czytania

Internet jako media wymaga większych umiejętności czytania niż informacja zapisana na papierze. Przeciętny odbiorca czyta tekst na ekranie średnio 25 procent wolniej niż tekst wydrukowany na papierze.

Ideą internetu jest fakt, że nie ma limitów w cyberprzestrzeni dotyczących ilości informacji jakie może przedstawić. Informacje dla odbiorców mają być możliwe do znalezienia, przeczytania i dzielenia się.

Informacje zawarte na stronach internetowych nie są liniowe. Nie ma jasno zdefiniowanych zasad i kierunków czytania stron internetowych. Reguł gdzie należy zacząć a gdzie skończyć.



Odnajdywanie informacji w internecie

Tekst łatwy w czytaniu w internecie musi być przede wszystkim łatwy do znalezienia. W związku z tym ważne jest aby strona internetowa była zorganizowana w logiczny sposób. Bardzo często czytelnik musi zostać poinformowany o tym jakie teksty łatwe w czytaniu są dostępne na stronie internetowej. Czytelnicy nie mogą znaleźć tego we własnym zakresie.

Struktura i nawigacja również ważne

Bardzo ważnym jest, że możesz znaleźć informacje w formie tekstu łatwego w czytaniu. Ale również ważnym jest zminimalizowanie ryzyka zgubienia się podczas poruszania się po stronie internetowej.

W związku z tym strony muszą być łatwe w nawigacji i mieć strukturę, która będzie łatwa w zrozumieniu. Struktura musi w sposób przejrzysty dawać do zrozumienia czytelnikowi gdzie się poruszać i gdzie czytać.

Dobra struktura powinna rozpoczynać informowanie na stronie internetowej od krótkiego podsumowania a następnie oferować różne alternatywy pozyskiwania dodatkowych informacji.

Przykład

Czym jest tekst łatwy w czytaniu?

Informacja łatwa w czytaniu jest łatwa w znalezieniu, łatwa w przeczytaniu i łatwa w zrozumieniu przez osoby z trudnościami w czytaniu.

Jest to informacja, mająca jasną i logiczną strukturę. Tekst składa się z popularnych słów. Zdania są krótkie i krótkie w czytaniu i zrozumieniu. Tekst jest prezentowany w lekkiej formie, krótkich zdaniach ze zdjęciami które pomagają czytelnikowi zrozumieć zawartość.

Chcesz dowiedzieć się więcej o tekstach łatwych w czytaniu?

Kliknij tutaj aby przeczytać więcej //link do nowej strony//

Kliknij tutaj aby obejrzeć film o tekstach łatwych w czytaniu //link//



Masz pytania dotyczące tekstów łatwych w czytaniu?

Zadzwoń do nas pod numer telefonu 01-23 456 789

Lub wyślij do nas e-mail na adres //adres e-mail//

Tekst w internecie

Te same zalecenia stosowane są dla tekstów łatwych w czytaniu na stronie internetowej oraz dla tekstów drukowanych. Muszą one zostać spisane w prosty i łatwy w zrozumieniu sposób.

Czytelnik powinien uzyskać wszystkie informacje których potrzebuje w taki sposób, aby zrozumieć tekst z samego tekstu. Ale jeśli będzie on trudniejszy do odczytania na ekranie niż w wersji papierowej, tekst powinien być krótszy i łatwiejszy niż wersja drukowana. W wersji idealnej nie powinno być konieczności przewijania strony. W wersji idealnej tekst powinien zostać zawarty na jednym ekranie.

Układ i ilustracje w internecie

Dla osoby z niskimi umiejętnościami w czytaniu trudność stanowi odnalezienie linii/zdania w której powinien kontynuować czytanie po przewinięciu strony w dół. Znalezienie odpowiedniego miejsca może zająć dużo czasu. Często trwa to zbyt długo i czytelnik się poddaje. Lub przez przypadek pomija kilka zdań i w efekcie traci zrozumienie tekstu.

Układ to także zdjęcia. Zalecenia odnośnie zdjęć w wersji internetowej są takie same jak w wersji drukowanej. Używaj informacyjnych zdjęć razem z tekstem łatwym w zrozumieniu aby pomóc czytelnikowi w zrozumieniu tekstu.

Bądź ostrożny przy umieszczaniu zdjęć lub ilustracji w internecie. Możesz rozpocząć tekst od zdjęcia lub umieścić je na końcu. Możesz również ustawić zdjęcie pomiędzy tekstem. Ale nigdy nie umieszczaj zdjęcia w środku tekstu przerywając jego układ. Taka forma trudna jest w zrozumieniu dla każdego z czytelników.



Przykład

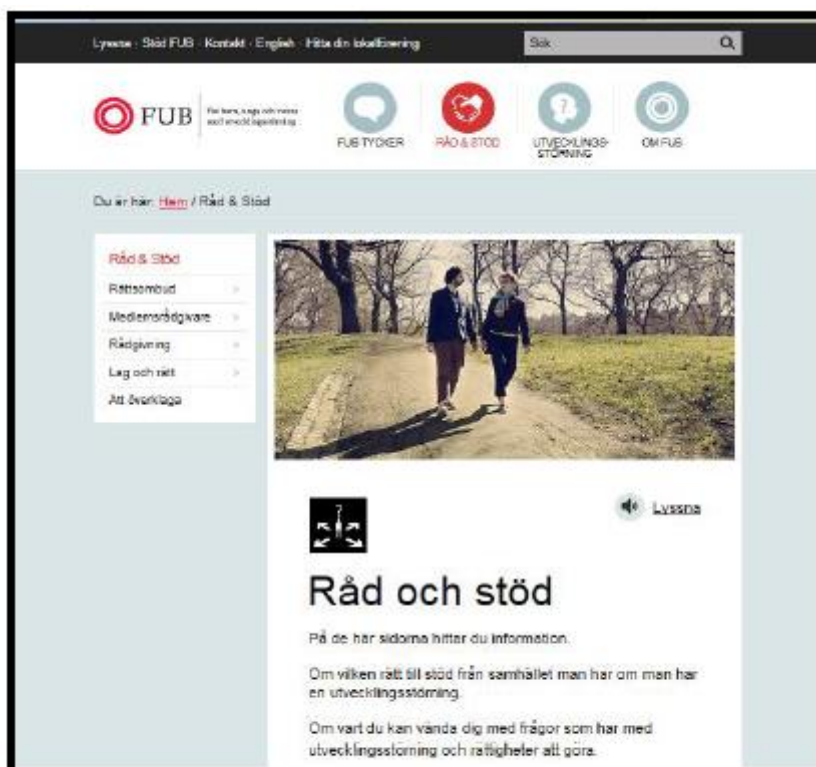
Czym jest tekst łatwy w czytaniu?

Bądź ostrożny przy umieszczaniu zdjęć lub ilustracji w internecie. Możesz rozpocząć je na końcu. Możesz umieścić tekst pomiędzy zdjęciem. Możesz umieścić zdjęcie w środku tekstu. Taka forma układu dla każdego z



tekst od zdjęcia lub umieścić również ustawić zdjęcie Ale nigdy nie umieszczaj tekstu przerywając jego trudna jest w zrozumieniu czytelników.

Dwa przykłady stron internetowych w formie łatwej w czytaniu, gdzie tekstu, układ i ilustracje współgrają razem w celu wykonania informacji łatwej w przeczytaniu i zrozumieniu to www.fub.se i www.8sidor.se



www.fub.se



www.8sidor.se

Podsumowanie

Ten materiał naukowy jest produkowany w ramach projektu Erasmus+ Puzzle - rozwijanie formatów łatwych w zrozumieniu dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. Jest to część produktu intelektualnego *Materiały szkoleniowe* i skupia się on na tematyce implementacji łatwej w czytaniu techniki pisanie tekstów, które ludzie z niepełnosprawnością intelektualną mogą przeczytać i zrozumieć.

Łatwa do odczytania informacja, jest łatwa w znalezieniu, łatwa w odczytaniu i łatwa w zrozumieniu przez osoby z trudnościami w czytaniu.

Jest to informacja, która ma jasną i logiczną strukturę. Tekst jest napisany z użyciem zwykłych słów. Zdania są krótkie i łatwe do odczytania i zrozumienia. Tekst prezentowany jest w przestronnym układzie, w krótkich liniach i ze zdjęciami, które pomagają czytelnikowi zrozumieć treść.

Aby wyprodukować informację łatwą do odczytania trzeba znać swojego czytelnika, jego / jej wiedza i zainteresowanie na ten temat. Należy także znać swój temat. W tekstach łatwych do odczytania nigdy nie da się ukryć za ogólnymi i biernymi pojęciami. Teksty łatwe do odczytania konkretne przekazują, kto robi coś, a nie to, co jest robione.

Jako pisarz jesteś odpowiedzialny za prowadzenie swojego czytelnika przez tekst. Jesteś odpowiedzialny za pomijanie mniej istotnych informacji i skupianie na tym, co jest kluczem do poznania

Jest to prawo człowieka do dostępu do informacji. A jeśli mam Trudności w czytaniu, mam prawo do uzyskania informacji w sposób łatwy do odczytania!

LISTA KONTROLNA PODCZAS PISANIA TEKSTÓW ŁATWYCH DO ODCZYTANIA

Informacja łatwa w zrozumieniu jest łatwa w znalezieniu, łatwa w przeczytaniu i łatwa w zrozumieniu przez osoby z trudnościami w czytaniu.

Jest to informacja, mająca jasną i logiczną strukturę. Tekst składa się z popularnych słów. Zdania są krótkie i krótkie w czytaniu i zrozumieniu. Tekst jest prezentowany w lekkiej formie, krótkich zdaniach ze zdjęciami które pomagają czytelnikowi zrozumieć zawartość.

Zawartość

1. Jakie trudności ma mój czytelnik?
2. Czy wybrałem treści, które są istotne dla mojego czytelnika?
3. Czy mogę zapisać informacje w sposób krótszy?
4. Czy tekst rozpoczyna się najważniejszymi informacjami?

Język

1. Czy używałem popularne wyrazy w tekście?
2. Czy są tam wyrazy które wymagają wytłumaczenia?
3. Czy używałem synonimów zamiast powtarzania wyrazów?
4. Czy używałem w tekście słów o wielu znaczeniach?
5. Czy używałem wyrażeń lub metafor?
6. Czy używałem skrótów?
7. Czy używałem abstrakcyjnych słów wymagających użycia przykładów?
8. Czy używałem aktywnego dźwięku w moim tekście?
9. Czy jasnym jest kto jest autorem i adresatem?
10. Czy zawarłem liczby w tekście? Czy są one istotne?
11. Czy utrzymywałem zdania krótkie i przejrzyste?
12. Czy zawarłem po jednej informacji w zdaniu?